

कृति आराखडयाअंतर्गत कृषि प्रशिक्षण संस्थांचे बळकटीकरण
करणे या १००% केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत सन २००६-०७
मधील पुनर्जिवित करण्यात आलेल्या अखर्चित निधीस
वित्तीय मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि,पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: वनास ६५०८/प्र.क्र. १२/३-अ

मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : २० फेब्रुवारी, २००८

वाचा:- शासन निर्णय कृषि,पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग क्रमांक

१) केंद्रिय कृषि मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. ६-६/२००६-एमएम--१, दि. ५ जून, २००६

२) वनास ६५०५/प्र.क्र.८२/३-अ, दिनांक १४ जुलै, २००६

३) वनास ६५०७/प्र.क्र.३०/३-अ, दिनांक २८ मार्च, २००७

४) केंद्रिय कृषि मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.२-५/२००७/एमएम II, दि. ३१ ऑगस्ट, २००७

५) केपुयो १००७/प्र.क्र. २४/२-अ, दि. ८ नोव्हेंबर, २००७ चे पत्र

प्रस्तावना :-

राज्यातील कृषी विकासाच्या कार्यक्रमाचे महत्त्व लक्षात घेऊन कृषी आणि कृषिशी निगडित असलेल्या विभागातील संबंधित अधिकारी / कर्मचारी यांना आधुनिक तंत्रज्ञानाचे प्रशिक्षण देण्याच्या उद्देशाने वसंतराव नाईक राज्य कृषी व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, नागपूर आणि सदर संस्थेच्या ७ संलग्न विभागीय कृषि व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था पुणे, कोल्हापूर, औरंगाबाद, अमरावती, नागपूर, नाशिक व खोपोली (जि. रायगड) या संस्थांची स्थापना करण्यात आली असून सदर संस्थांच्या बळकटीकरणाचा कार्यक्रम **कृषि प्रशिक्षण संस्थांचे बळकटीकरण करणे** या १०० टक्के केंद्र पुरस्कृत योजनेखाली घेण्यात येतो. सन २००६-०७ मध्ये या योजनेसाठी एकूण रु. १५०.०० लक्ष निधीचा कार्यक्रम राबविण्यास मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे. त्यातील अखर्चित निधी पुनर्जिवित करण्यास केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने संदर्भाधीन दि.३१ ऑगस्ट, २००७च्या पत्रान्वये प्रशासकीय मान्यता दिलेली आहे. केंद्र शासनाच्या मान्यतेच्या अधीन राहून पुनर्जिवित करण्यात आलेल्या अखर्चित निधीस प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

राज्यातील कृषि प्रशिक्षण संस्थांचे बळकटीकरण करणे ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना वर्कप्लॅन अंतर्गत सन २००६-०७ मध्ये राबविण्यास केंद्रिय कृषी मंत्रालयाने संदर्भाधीन दि. ५ जून, २००७ च्या पत्रान्वये प्रशासकीय मान्यता दिली आहे. केंद्र शासनाच्या मान्यतेनुसार संदर्भाधीन दि. २१ जुलै, २००६ आणि २८ मार्च, २००७ च्या शासन निर्णयान्वये एकूण रु. १५०.०० लक्षाचा कार्यक्रम राबविण्यास मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे. आता केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने या निधीपैकी अखर्चित राहिलेला रु. ०.९६ लक्ष (रुपये शहाण्यव हजार फक्त) निधी पुनर्जिवित करण्यास संदर्भाधीन दि. ३१ ऑगस्ट, २००७ अन्वये मान्यता दिली आहे. **कृषि प्रशिक्षण संस्थांचे बळकटीकरण** ही १०० टक्के

केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत पुनर्जिवीत करण्यात आलेला सन २००६-०७ मधील अखर्चित रु. ०.९६ लक्ष (रुपये शहाण्यव हजार फक्त) निधीस या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. **कृषि प्रशिक्षण संस्थांचे बळकटीकरण** करणे ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत अखर्चित रु.०.९६लक्ष (रुपये शहाण्यव हजार फक्त) निधी **प्रशिक्षण साहित्य खरेदी करणे** या बाबीची अंमलबजावणी करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे .

३. केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने त्यांच्या संदर्भाधीन दि. ३१ ऑगस्ट, २००७ च्या पत्रान्वये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना, मार्गदर्शक तत्व तसेच शासनाचे प्रचलित नियम व अटी यानुसार खर्च करण्यात यावा. वरील मंजूर केलेला निधी खर्च करण्यास संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) , कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. सदर निधी खर्च करतांना तो एकूण मंजूर अनुदानाच्या मर्यादेत राहील याची जबाबदारी संचालक, (विस्तार व प्रशिक्षण) संस्था यांची राहील.

४. याप्रित्यर्थ होणारा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली सन २००७-०८ मध्ये मंजूर केलेल्या निधीतून खर्ची टाकण्यात यावा :-

मागणी क्रमांक डी - ४

२४०१ पीक संवर्धन,

१०९ विस्तार व प्रशिक्षण

पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना /केंद्र पुरस्कृत योजना

(०१) (०४८) कृषि प्रशिक्षण संस्थांचे बळकटीकरण करणे (कें.पु.यो.)

३१ सहाय्यक अनुदान (२४०१ ३९२१)

४. हे आदेश वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ४५/०८, दि. ४ फेब्रुवारी, २००८ अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार प्रधान सचिव (कृषि) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईट वर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २००८०२२०१४२८३६००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वीणा राऊत)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

प्रति,

कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,

संचालक, वसंतराव नाईक राज्य कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, ६२/१, सिव्हील लाईन्स, नागपूर

संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (१० जादा प्रतींसह)

सर्व संचालक / सर्व सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

सर्व विभागीय कृषी सहसंचालक,

कृषि सहसंचालक (विस्तार), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी,
सर्व प्राचार्य, प्रादेशिक कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, चन्होरी, खोपोली, नाशिक, अमरावती, औरंगाबाद, नागपूर
व कोल्हापूर
महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२, (लेखा व अनुज्ञेयता /लेखा परीक्षा), मुंबई / नागपूर,
सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
सहसंचालक, लेखा व कोषागारे (संगणक कक्ष), नवीन प्रशासन भवन, मुंबई,
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
सर्व सहसचिव / उप सचिव / अवर सचिव (कृषी विभाग), कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव,
कक्ष अधिकारी, १५-अ, २-अ, कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
निवड नस्ती.

कृषी क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग वाढविणे
ही केंद्र पुरस्कृत योजना सन २००७-०८ मध्ये राबविण्यास
मान्यता देण्याबाबत आणि पुनर्जिवित केलेला अखर्चित निधी
वितरीत करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,

शासन निर्णय क्र.कृक्षेम ३९०८/ प्र.क्र.१३/३-अ

मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : २० फेब्रुवारी, २००८

वाचा :

शासन निर्णय, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

१) कृक्षेम ३९०७/ प्र.क्र.८८/३-अ, दि.२८ मार्च, २००७

२) वित्त विभाग शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-१००६/प्र.क्र.१३१/कोषा-प्रशासन-५, दि.१५ मे, २००७

३) कृक्षेम ३९०७/ प्र.क्र.१५५/३-अ, दिनांक : १४ जून, २००७

४) शुद्धिपत्रक क्रमांक कृक्षेम ३९०७/ प्र.क्र.१५५/३-अ, दिनांक : २ जुलै, २००७

५) कृक्षेम ३९०७/ प्र.क्र.१५५/३-अ, दिनांक १७ जुलै, २००७

६) केंद्रिय कृषि मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.६-६/२००७/एमएम-१, दि.८ मे, २००७

७) केंद्रिय कृषि मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.६-६/२००७/एमएम-I, दि.२४ ऑगस्ट २००७

८) केंद्रिय कृषि मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.२-५/२००७/एमएम-II, दि.३१ ऑगस्ट, २००७

प्रस्तावना :

कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग ही योजना राबविण्यास सन २००७-०८ मध्ये केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने संदर्भाधिन दि.८ मे, २००७ च्या पत्रान्वये मान्यता दिली आहे. त्यानुसार कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग या योजनेसाठी रु.२३३.५७ लक्ष (दोन कोटी तेहतीस लक्ष सत्तावन हजार मात्र) इतक्या कार्यक्रमास राज्य शासनाची वित्तीय मान्यता देण्यात आली असून त्यामध्ये ७५% केंद्र हिस्सा म्हणून रु.१७५.१८ लक्ष (रुपये एक कोटी पंचाहत्तर लाख अठरा हजार मात्र) व २५% राज्य हिस्सा म्हणून रु.५८.३९ (रुपये अठ्ठावन लक्ष एकोणचाळीस हजार मात्र) इतका उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. आता केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने संदर्भाधीन दि.२४ ऑगस्ट, २००७ व ३१ ऑगस्ट, २००७ च्या पत्रान्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार सन २००७-०८ मध्ये योजनेकरिता मंजूर केलेला निधी वितरीत करण्यास शासनाची प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग ही योजना राबविण्यास सन २००७-०८ मध्ये केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने संदर्भाधिन दि.२४ ऑगस्ट, २००७ च्या पत्रान्वये रु. ८२.८० लक्ष च्या कार्यक्रमास आणि दि.३१ ऑगस्ट, २००७ च्या पत्रान्वये सन २००६-०७ मधील अखर्चित रहिलेला रु.१.४८ लक्ष निधी पुनर्जिवित करण्यास प्रशासकीय मान्यता दिलेली आहे. त्यानुसार कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग या योजनेसाठी रु.८२.८० लक्ष (ब्यांशेली लक्ष ऐशी हजार मात्र) इतक्या कार्यक्रमास राज्य शासनाची प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

यामध्ये ७५% केंद्र हिस्सा म्हणून रु.६२.१० लक्ष (रुपये बासष्ट लक्ष दहा हजार मात्र) व २५% राज्य हिस्सा म्हणून रु.२०.७० (रुपये वीस लक्ष सत्तर हजार मात्र) इतका राहील.

२. तथापि केंद्रीय कृषि मंत्रालयाने संदर्भाधीन दि.३१ ऑगस्ट, २००७ च्या पत्रान्वये सन २००६-०७ मधील अर्खचित राहिलेला रु.१.४८ लक्ष (रुपये एक लक्ष अठ्ठ्याळीस हजार मात्र) निधी पुनर्जिवित करण्यास मान्यता दर्शविलेली आहे. या पुनर्जिवित निधीचा राज्य शासनाचा २५ टक्के निधी रु.०.४९ लक्ष उपलब्ध करून देणे गरजेचे आहे. तेव्हा केंद्र शासनाच्या संदर्भाधीन पत्रान्वये दिलेल्या मान्यतेच्या अधीन राहून **कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग** ही योजना राबविण्यासाठी रु.८२.८० लक्ष (ब्याऐशी लक्ष ऐशी हजार मात्र) + रु.१.४८ (रुपये एक लक्ष अठ्ठ्याळीस हजार मात्र) + रु. ०.४९ लक्ष (रुपये एकोणपन्नास हजार मात्र अशा एकूण रु.८४.७७ (रुपये चौऱ्याऐशी लक्ष सत्त्याहत्तर हजार मात्र) इतका कार्यक्रम राबविण्यास राज्य शासनाची **वित्तीय व प्रशासकीय** मान्यता देण्यात येत आहे.

३. **कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग** ही योजना राज्यातील सर्व जिल्ह्यातील तालुक्यात टप्प्याटप्प्याने राबविण्यात येणार असून सन २००७-०८ या वर्षामध्ये ही योजना सन २००६-०७ मधील नवीन ६९ तालुक्यामधील नवीन अतिरिक्त २५ गटांसाठी राबविण्यात येणार असून त्याचा तालुकानिहाय तपशिल संदर्भाधीन दि.२ जुलै, २००७ चा शासन शुद्धिपत्रकासोबत जोडलेल्या यादीनुसार राहील.

४. **कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग** या योजनेच्या सन २००७-०८ मधील अंमलबजावणीच्या तपशिलानुसार योजनेचा एकूण लक्ष रु.८४.७७ (रुपये चौऱ्याऐशी लक्ष सत्त्याहत्तर हजार मात्र) घटकनिहाय तपशिल खाली दर्शविल्याप्रमाणे राहील.

अ.क्र.	घटक	मंजूर निधी (रु.लाखात)	भौतिक	वित्तीय (रुपये लाखात)
१	गावपातळीवरील प्रशिक्षण	१३.८०	१७२५	१३.८०
२	एकत्रित निधी	६९.००	१७२५	६९.००
३	प्रशिक्षण साहित्य	१.९७	--	१.९७
	एकूण	८४.७७	---	८४.७७

या योजनेची अंमलबजावणी करण्याकरिता उद्दीष्टनिहाय सूचना निर्गमित करण्याकरिता संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करतेवेळी संदर्भाधीन दि. १७ जुलै, २००७ च्या शासन निर्णयात दर्शविलेल्या बाबी अंतर्भूत करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

५. **केंद्रीय कृषि मंत्रालयाने दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना, मार्गदर्शक तत्वे तसेच शासनाचे प्रचलित नियम व अटी यानुसार खर्च करण्यात यावा.** या योजनेकरिता मंजूर केलेला निधी खर्च करण्यास संचालक, (विस्तार व प्रशिक्षण)कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आंहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. राज्यातील संबंधित कृषि सहसंचालक अथवा अन्य अधिका-यांना आवश्यकतेनुसार या मंजूर निधीचे वाटप करण्यास आणि त्याच्या वापराबाबत मार्गदर्शक सूचना देण्यास संचालक,(विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. सदर निधीचे वाटप वित्त विभागाने विकसित केलेल्या संगणकीय अर्थसंकल्प वितरण प्रणाली व्दारे आणि त्यांच्या दिनांक १५ मे, २००७ च्या शासन निर्णयात नमूद केलेल्या सूचनेनुसार

मासिक निधी विवरण पत्राच्या मर्यादेत करण्यात यावे. सदर निधी खर्च करतांना मासिक कॅश फ्लोच्या मर्यादेत राहिल याची जबाबदारी संचालक, (विस्तार व प्रशिक्षण) यांची राहिल.

६. सन २००७-०८ मध्ये कृषी क्षेत्रामध्ये महिलांचा कार्यक्षम सहभाग या केंद्र पुरस्कृत योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी होणारा केंद्र व राज्य हिश्याचा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व सन २००७-०८ च्या मंजूर तरतूदीतून करण्यात यावा :-

केंद्र हिस्सा -

मागणी क्रमांक डी-४

२४०१ पीक संवर्धन, १०९ विस्तार व प्रशिक्षण

पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - केंद्र पुरस्कृत योजना

(०१)(१४) कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग

३३ अर्थसहाय्य (२४०१ ३०१९)

राज्य हिस्सा -

मागणी क्रमांक डी-४

२४०१ पीक संवर्धन,

१०९ विस्तार व प्रशिक्षण

पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - केंद्र पुरस्कृत योजना (राज्य योजना)

(०१)(३८) कृषि क्षेत्रामध्ये महिलांचा कार्यक्षम सहभाग

३३ अर्थसहाय्य (२४०१ ४३५६)

४. हे आदेश वित्त विभागाच्या अनौ.संदर्भ क्रमांक ३४/०८/व्यय-१ दिनांक २९ जानेवारी, २००८ अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार प्रधान सचिव (कृषि) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(वीणा राऊत)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

प्रति,

आयुक्त कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे (१० प्रतीसह)

सर्व विभागीय आयुक्त

संचालक, समाजकल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,

सर्व संचालक/ सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे,

सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक,

जिल्हाधिकारी व सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन विभाग समिती (सर्व),

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,

सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी
सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
व्यवस्थापकीय संचालक, महाबीज, अकोला,
सर्व कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद,
महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२, (लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर,
महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२, (लेखा परीक्षा), मुंबई/ नागपूर,
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
सर्व विधान मंडळ सदस्य, विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई,
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई,
सर्व अध्यक्ष, जिल्हा परिषदा,
सामाजिक न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
सर्व सहसचिव/ उपसचिव/ अवर सचिव/ कार्यासन अधिकारी (कृषि), कृषि व पदुम विभाग
ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
सहसंचालक (विधयो), समाजकल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
वित्त विभाग व्यय-१, मंत्रालय, मुंबई-३२, /नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
निवड नस्ती

